

מנחות קח

עניין: האומר אחד משורי הקדש, שור בשוורי

רש"י ויקרא י, ג

ביקרא רצה: (ג) הוא אשר דבר וגו'. היכן דבר ונועדתי שמה לפני ישראל ונקדש בכבודי.* אל תקרי בכבודי אלא בכבודי. אל משה לאהרן אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום והייתי סבור או כי או כך עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך*:

ראש דוד לחיד"א פרשת שמיני

לשור שבשוורי כדעת הרמב"ם והרב ז"ל ולכך תפס כל הגדולים והקטנים דוקא אינם בכלל ההקדש, ומ"ש הר"מ פ"ז דמעילה ויהנה בקטן אריש דינא קאי, או סמך על מ"ש צה' מעה"ק וכמ"ש מורי הרב זל"ה ב"ס' נחפה בכסף ח"מ סי' כ"ב, ונראה דה"ה אם יש גדול וציונוי ושנים שלשה קטנים שוו ציטוריהו בקטן כצמות ואיכות דאינם בכלל, וז"ש עכשיו ראיתי שהם גדולים ממני וממך, כלומר דהאומר שור משוורי אין משמעותו כשור שבשוורי שהוא הגדול אלא משמע אי משוורי וא"כ הגדול והציונוי הקדש והקטנים אינם בכלל ההקדש, ולדעת הזכר נדב היה גדול מאציהוא, ולכך נתקדש הבית בנדב הגדול ובאציהוא הציונוי ואנו הקטנים נשארנו, ונמלא שהם גדולים ממני וממך.

ובת"כ אמרו היה אהרן עומד ותואה ואומר אוי לי וכו' נכנס משה וכו' אל אהרן אחי מסויני נאמר לי עתיד אני לקדש את הבית הזה בצדס גדול אני מקדשו הייתי סבור או כי או כך הבית מתקדש עכשיו נמלאו בניך גדולים ממני וממך כיון ששמע אהרן כך שתק. ולהבין מאמר זה אפשר צמה ששמעתי שכתבו

א"ג אפשר צמ"ש בשלהי מנחות (ק"ח:) האומר אחד מכשוי הקדש הגדול שבהן הקדש היו לו שלשה בציונוי הקדש, ופריך אמאי אין הגדול הקדש, ופריך שמואל חוששין אף לציונוי דלגזי קטן עין יפה הוא, גם אחמר התם האומר שור צשוורי הקדש הגדול שבהן הקדש, ופסקה הרמב"ם פ"ז דמעה"ק, וצה' מעילה פ"ז פסק הרמב"ם אמר כים מכיסו הקדש שור משוורי הקדש מועלין בכלן, ומרן צכ"מ שם הקשה ממ"ש פ"ז ממעה"ק דהגדול הקדש, וחילק הרב צרכת הזבח בין אומר שור משוורי דאז מועלין צכולן לאומר שור צשוורי דמשמע הגדול, ונראה חילוק נכון ובהגותו על הרמב"ם הארכתו קלת ודקדקתי שם על הצה"ז ועל האחרונים ממ"ש הרמב"ם פכ"א מה' מכירה עש"צ ולא ע"ע האסף, והשתחא הקצ"ה אמר ונקדש צכבודי והכוונה צמכובד ממכובדי, ודמי לשור משוורי הקדש לדעת מרן הוי כשור שבשוורי דר"ל הגדול שבהם, וגם משה צציו סבר כך דלא צרציו משה, וז"ש הייתי סבור או כי או כך וכד"ל למרן דשור משוורי היינו הגדול, אבל אח"כ מסיק משה צציו כרציו משה, והיינו דאמר ועכשיו ראיתי שיש חילוק בין שור משוורי

א"ג אפשר לומר דמשה צציו תמיד היה סובר לדינא כחילוק הרב צה"ז, רק שצבר צמ"ש ונקדש צכבודי הכוונה צמכובד צצמכובדי ור"ל הגדול וז"ש או כי או כך, ואחר מעשה ראה שהכוונה צמכובד ממכובדי דהוי כמו שור משוורי דהגדול והציונוי הקדש, וז"ש ועכשיו ראיתי שהם גדולים וכו' כלומר שהפירוש מכובד ממכובדי והם גדולים ואנו הקטנים נשארנו, איצרא דלא שייך כלפי שמיא האי דינא דשור משוורי הגדול והציונוי הקדש, דדוקא צאדם אמרו הגדול והציונוי הקדש אבל צמאמר ה' אין לומר כן דליכא ספיקא קמיה שמיא, אך יש לומר דעתו ית' ודאי הלא מראש על נדב ואציהוא ומ"ש ונקדש צכבודי כוונתו צמכובדים צצמכובדי לאפוקי הקטנים וצה' יעלה כהוגן והצן, וצילקוע משלי (רמז תתק"נ) אמרו יש

